

Celostátní kolo česko-slovenské studentské vědecké soutěže odborných prací (SVOČ) se zaměřením na sekci právní historie

Jaromír Tauchen*

Vzpomínají-li dnes pamětníci na studium na vysoké škole před společenskými a politickými změnami provedenými po roce 1989, většina z nich se shodne na pozitivním a velice pochvalném hodnocení studentské vědecké soutěže odborných prací, pro kterou se vžila pouze zkratka SVOČ. Právě za minulého režimu měla tato soutěž po právu velkou prestiž a většina dnešních docentů a profesorů se této soutěže zúčastnila a vyhrála i celostátní kolo, někteří dokonce i vícekrát za sebou. V minulosti se fakultních kol zúčastňovalo i několik desítek studentů a do celostátního kola byly vždy z každé právnické fakulty vysílány celé delegace. Pro studenty představovala účast na SVOČ velkou výhodu především v tom, že si již v nižších ročních svého studia vyzkoušeli, jakým způsobem psát odbornou práci. Při psaní diplomové práce tak byli již podrobně obeznámeni s prací s prameny a literaturou. Z okruhu tzv. „svočkařů“ si pak vedoucí kateder vybírali kandidáty aspirantury a potažmo své budoucí kolegy. Cílem soutěže tak bylo podněcovat zájem posluchačů o vědeckou činnost a poskytnout jim dostatečnou příležitost a motivaci ke zdokonalování jejich odborných znalostí a dovedností. Bohužel po roce 1989 došlo k tomu, že tato soutěž byla považována za relikv minulého režimu (snad proto, že ji pomáhal organizovat SSM) a nastal její postupný zánik. Po uplynutí řady let byla obnovena fakultní kola, avšak charakter soutěže se oproti minulosti značně změnil a rovněž úroveň odevzdaných prací značně poklesla.

* JUDr. Jaromír Tauchen, Ph.D., LL.M.Eur.Integration (Dresden), Katedra dějin státu a práva, Právnická fakulta, Masarykova univerzita Brno.

Před třemi lety byla obnovena tradice celostátních kol SVOČ; tato se konala na pražské a brněnské právnické fakultě. Obnovený čtvrtý ročník se uskutečnil ve dnech 19. a 20. září 2013 na půdě Právnické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Soutěže se mohli zúčastnit studenti českých a slovenských právnických fakult zapsaní v bakalářském, magisterském nebo doktorském studijním programu. První soutěžní den SVOČ zahájila děkanka olomoucké právnické fakulty prof. JUDr. Milana Hrušáková, CSc., která s určitou mírou nostalgie vzpomněla na historii této soutěže a vyslovila přání, aby se SVOČ opět stala kvalitativně tím, čím v minulosti bývala. Soutěžící byli dle právních odvětví rozděleni do sekcí, v nichž následující den prezentovali výsledky, ke kterým při psaní svých prací dospěli. Celkem bylo vytvořeno následujících sedm sekcí: evropské právo a mezinárodní právo veřejné, soukromé právo, trestní právo, ústavní právo, správní právo, římské právo a právní dějiny a sekce studentů doktorského studia. Nyní bych rád stručně nastínil jednání sekce právních dějin a římského práva. Komisi předsedal prof. JUDr. Eduard Vlček, CSc. a jejími členy byli zástupci jednotlivých právnických fakult: JUDr. Kamila Bubelová, Ph.D. (Olomouc), JUDr. Vilém Knoll, Ph.D. (Plzeň), JUDr. David Falada (Praha) a JUDr. Jaromír Tauchen, Ph.D., LL.M. (Brno).

Každý ze soutěžících si na obhajobu připravil powerpointovou prezentaci na maximálně 15 minut, kde stručně představil soutěžní práci, její cíle, metodologii a hlavní přínos. Zároveň také reagoval na posudky oponentů. Dalšíh 15 minut pak bylo věnováno diskuzi nad soutěžní prací.

První soutěžící byla Daniela Němečková z PrF UK, která si za téma zvolila popis a analýzu jednoho z retribučních pro-

cesů konaných po druhé světové válce před mimořádným soudem proti Augustinovi Přeučilovi, konfidentovi Gestapa, který odcestoval během války do Anglie, aby se pak opět vrátil s požadovanými informacemi. Po svém návratu do Protektorátu pokračoval v konfidentské činnosti, což mělo za následek zatčení desítek lidí Gestapem. Ačkoliv se Přeučil považoval před retribučním soudem za nevinného, byl odsouzen za svou činnost v období nesvobody k trestu smrti.

Jako druhý v pořadí vystoupil Přemysl Pospíšil z FPr ZČU s tématem „Kati a kriminalita v oblasti Chebska raného novověku.“ Ve své práci tak zpracoval velice náročně uchopitelné téma, neboť musel pracovat výhradně s dobovými německy psanými kronikami a ostatními prameny. Zároveň představil vlastní statistiky vztahující se k činnosti chebského kata a srovnal je statistikami vykonavatele tohoto řemesla v nedalekém Norimberku.

Dále svou soutěžní práci na téma „Některé zaniklé instituty zvykového práva českého středověku a jejich komparace se zahraničními prameny“ představila Simona Ulčová z FPr ZČU. Pokusila se tak vystihnout výskyt a genezi vybraných institutů zvykového práva v českém prostředí a zároveň provést srovnání s výskytem daného institutu v zahraničních pramenech.

Případovou studii týkající se možnosti poznání pochodů smrti jako fenoménu právních dějin představil Jiří Nenučil z FPr ZČU, který se již delší dobu věnuje výzkumu problematiky česko-německých vztahů v období před a po druhé světové válce. Členy komise tak seznámil se současným sta-

vem bádání (archivního a archeologického výzkumu, který sám vede) týkajícího se pochodů smrti v oblasti Tachovska a Flössenburska v oblasti česko-bavorského pomezí.

Na problematiku uprchlictví v Československu v letech 1938 a 1939 se zaměřil Jakub Hablovič z FPr ZČU, přičemž nastínil právní úpravu uprchlictví v druhé republice. Prezentoval tak výsledky bádání, ke kterým došel v rámci projektu „Právní skutečnosti nacistické okupace a jejich důsledky:“

Jako poslední soutěžící vystoupil Jakub Drápal z PrF UK s prací s názvem „Poslušen zákonů své země a svého státu: Obhajoba K. H. Franka očima jeho obhájce JUDr. Kamilla Reslera,“ který se na příkladu známého poválečného procesu zamyslel nad obecnými hodnotami institutu obhájce ex offio v trestněprávním řízení.

Veškeré prezentované práce byly na vysoké úrovni, často se opírající o pramenný a archivní primární výzkum, takže měla hodnotící komise velmi těžký úkol vybrat tři nejlepší práce. Vítězi celostátního kola SVOČ v kategorii právních dějin se stali: Přemysl Pospíšil, Daniela Němečková a Jakub Drápal.

Na závěr tohoto krátkého pojednání si nelze přát nic jiného, než aby se úroveň a prestiž soutěže SVOČ stále zvyšovala, a v příštím celostátním kole, které se bude konat na plzeňské právnické fakultě, jsme mohli hodnotit mnohem více prací, než tomu bylo v roce letošním. Aby se toto mohlo uskutečnit, je zde jistě velký prostor pro to, abychom my, akademičtí pracovníci, v mezidobí seznamovali studenty s výhodami a přednostmi účasti na této soutěži.